Obisk pri mladini tovarne v Strnišču

S prijateljem sem izstopil na majhni postaji, ki se je nepričakovano, kakor samoten otok, pojavila sredi borovega gozda Velik raven prostor, kjer so položeni še neštevilni tiri, moderne signalne naprave, odcep proge v tovarno, kamor neprenehoma vozijo vlaki, sedaj še gradbeni material in kamor bodo pozneje, vlak za vlakom, vozili boksit in odkoder bo pričel aluminij svojo pot v svet. Vse to že na prvi pogled vzbudi vtis, da bo še tu nekoč velika postaja velikega industrijskega mesta.

Na majhnem, novozgrajenem postajnem poslopju je napis Strnišče - tovarna.

Presenetilo me je veliko število potnikov, ki so izstopili. Med njimi je bilo tudi precej mladincev. V Strnišče prihajajo iz vseh krajev: iz Prekmurja, iz Medjimurja, iz Hrv. Zagorja in iz Primorske. Ker sem nameraval v tovarno, sem se jim pridružil. Toda večina njih je bila vajencev pri »Gradis-u«, zato so, ko smo stopili na široko, tlakovano cesto, krenili po njej navzgor, tja, kjer gradijo velike dvonadstropne stanovanjske bloke, v katerih bodo dobili delavci udobna stanovanja, tja, kjer raste popolnoma novo — socialistično mesto. Jaz sem krenil z ostalimi proti tovarni. Povprašal sem po predsedniku njihovega aktiva LMS, tov. Kristoviču.

»Lojzeta kar pri vhodu počakaj. Brž ga pokličemo, seveda če ga najdemo — je strašno zaposlen, službeno in organizacijsko,« so mi odgovorili.

In res. Precej časa sem ga čakal pri vhodu, pri velikem trinadstropnem upravnem poslopju, ki je še v gradnji in od daleč sem gledal tovarno. Ta tovarna je ena izmed petih največjih tovarn aluminija v Evropi in ni v ponos samo tovarniškemu kolektivu, temveč vsem jugoslovanskim narodom. Vsakega, ki obišče tovarno, preseneti njena velika višina, ogromna hala, v katero bo lahko privozil cel vlak. Posebno pa preseneti nad sto metrov visok dimnik, ki je najvišji v Jugoslaviji in je poseben ponos tovarniškega kolektiva.

Končno sem le pričakal Lojzeta, toda še pri razgovoru v njegovi pisarni naju je stalno motil telefon — trikrat me je pustil samega, a na koncu sem vendarle nekaj izvedel.

V mladinski organizaciji je mladina 100% včlanjena

»V septembru 1948« je pripovedoval predsednik aktiva, »je bilo v tovarni skupno 142 mladincev in mladink in od tega jih je bilo v mladinski organizaciji le 78, letos je število mladine naraslo na 158. Zadali smo si obvezo, da pritegnemo vso mladino v organizacijo. To smo tudi storili. Sedaj je vsa mladina v članstvu LMS. Da so pa to zares dobri mladinci in mladinke, je dokaz, da je 45% vse mladine v kandidaturi odnosno v članstvu Partije. Mladinskih izkaznic še nismo razdelili, ker nam jih je šele sedaj poslal okrajni komite LMS iz Ptuja.«

»Ali imate v tovarni mladinske brigade?« sem vprašal.

»Da. Dosedaj smo organizirali 17 mladinskih brigad, in sicer so to mizarske, progovne, montažne, kovaške in strojne brigade, ki imajo lepe uspehe. Skupno povprečno prekoračujejo normo od 30—45%. Ostala mladina se še ne more povezati v brigade, ker še nima normiranega dela, tako n. pr. ekonomsko-skladiščni in obratno-pisarniški odsek in pa mladinci pri ind. milici. Zato so pa oni organizirani v delovne brigade, ki v prostem času delajo na zadružnih domovih, kjer so do sedaj npravili 2000 prostovoljnih ur. Pri izkopu kanala v tovarni, pri popravilu cest in pri pospravljanju poljskih pridelkov smo opravili prav tako 2000 prostov. ur. Tu se je po-

»V tovarni je najboljša montažskanje boksita. Tu so se poleg briletni Prevolšek, ki so ga zaradi odličnega dela sprejeli v mladinsko brigado.«

Najboljša je Jurenčeva montažna brigada

» V tovarni je najboljša montažna brigada. Njen brigadir je Jurenec Franc in njegova brigada šteje 8 članov. Opravljajo najtežje delo, ki je nevarno zaradi velike višine in ga starejši delavci ne morejo opravljati, a oni, mladinci prav tam prekoračujejo normo do 60%. Sedaj montirajo velike stiskalnice za stiskanje boksita. Tu so se, poleg brigadirja najbolj izkazali tovariši Kovačec Stanko, Žuran Janez in 29-letni Prevolšek, ki so ga zaradi njegovega odličnega dela sprejeli v mla dinsko brigado.«

»Imate kaj mladincev - udarnikov?«

»Pred kratkim smo imeli razglasitev udarnikov in pohvaljenih. Med drugimi sta bila za udarnika razglašena mladinca Šegula Jože in Skok Jože. Skok je bil že drugič razglašen za udarnika. Pohvaljeni in nagrajeni so bili sledeči mladinci in mladinke: Jurenec Franc, Makuc Ana, Firbas Ivan, Emeršič Miha, Marin Stanko, Mavser Adolf, Frlež Milan, Vidovič Alojzija, Klemenčič Božica, Muršič Janez, Neubauer Adolf, Cep Franc, Dodlek Drago, Kolarič Franc, Skok Jože, Lah Terezija in Lici Kristina. Pohvaljeni so pa bili tovariši Toplak, Zupanič, Žuran, Kristovič, Bratuša in Meško Milica.«

»Kako pa je s kulturno-prosvetnim delom in predvojaško vzgojo?«

»Študij se vrši redno in mladina se ga udeležuje 100%. Predelali smo že ves kongresni material. Aktiv ima tri dramske skupine, ki so doslej uprizorile sledeče igre: »Mostovi«, »Katjuša«, »Zadnje srečanje«, »Punt«, »Pesem s ceste« »Glavni dobitek«, a pripravljajo igro »Korak s poti«. Kar se pa tiče predvojaške vzgoje, se je mladinci udeležujejo le 80%, toda tudi tu se stanje popravlja.«

Ko sva končala pogovor se je že zmračilo in jaz sem odhitel na vlak prepričan, da bom še večkrat obiskal to tovarno, kjer je eden najboljših mladinskih aktivov v ptujskem okraju.

D. D.

Bodoče delo in naloge frontne organizacije v Grajeni

(Nadaljevanje s 1. strani)

a) Pojačili bomo našo vaško knjižnico za 120 novih knjig in razširili krog čitateljev.

b) V teku celega leta bomo organizirali 5 kulturno-prosvetnih prireditev ter bomo z dobro pripravljenimi akademijami množično proslavili vse zgodovinske dneve.

c) Skupaj s aktivom LMS bomo ustanovili pevski zbor in poslali enega tovariša na pevovodski tečaj.

č) Vaški odbor bo organiziral v teku poletja 4 izlete. Prvi izlet bo v eno izmed najboljših kmetijsko - obdelovalnih zadrug v Sloveniji.

4. Vaški odbor bo vztrajno delal na dvigu naročnikov na razne časopise, tako bodo pridobili 25 naročnikov za »Ljudsko pravico«, 10 naročnikov za »Slovenskega poročevalca«, 20 naročnikov za »Kmečki glas« in 150 naročnikov na lokalni časopis »Naše delo«.

5. Vaški odbor OF bo organiziral 10 gospodarskih in političnih predavanj.

6. Sporazumno s KLO bo vaški odbor skliceval vsake 3 mesece roditeljski sestanek.

7. Da bi bila pomoč množičnim organizacijam čim večja in tem boljša, bo vaški odbor skliceval mesečno skupni sestanek odborov vseh množičnih organizacij in društev ter predstavnike teh organizacij vključil v vaški odbor OF, kot redne člane odbora.

Organizacijsko delo in gospodarske akcije

1. Ustanovitev kmečko-obdelovalne zadruge.

Vaški odbor OF bo pokrenil vse, da se v čimkrajšem času ustanovi obdelovalna zadruga, v katero je že pripravljena vstopiti večina agrarnih interesentov in nekaj drugih malih in srednjih kmetov Da bi čim več posestnikov razumelo prednosti obdelovalne zadruge, bo vaški odbor organiziral predavanja o zadružništvu, na katerih se bodo prikazale možnosti, način dela in življenja v obdelovalni zadrugi.

2. Do jeseni letošnjega leta bomo popolnoma dokončali in izročili svojemu namenu že v surovem stanju zgrajen zadružni dom. Da bomo to dosegli, se bomo posluževali izkušenj lanskega leta in zato se bo začelo z delom takoj, čim bodo to dopuščale vremenske prilike.

3. Istočasno, ko bomo gradili zadružni dom, bomo tudi s prostovoljnim delom izvedli eletrifikacijo vasi. Člani naše frontne organizacije bomo v teku tega leta naredili 50 tisoč prostovoljnih delovnih ur pri gradnji zadružnega doma in elektrifikaciji kraja.

4. V posebne frontne brigade bomo do meseca aprila t. l. poslali 20 tovarišev.

5. Na pobudo in s pomočjo vaškega odbora OF bo naša organizacija ustanovila aktiv borcev za dvig hektarskega donosa, ki bo štel 20 izmed najboljših malih in srednjih kmetovalcev.

6. Istočasno, ko bomo jačali našo organizacijo s tem, da jo očistimo vseh nam sovražnih elementov, bomo v članstvo sprejemali poštene delovne ljudi in tako dvignili številčno stanje naše organizacije od sedaj 68% vseh volivnih upravičencev na 90%.

7. Vaški odbor bo redno mesečno pošiljal okrajnemu odboru OF vsa zahtevana statistična poročila. Istočasno bomo potom raznih formularjev in grafikonov ustvarili evidenco nad delom OF in množičnih organizacij.

8. Dvignili bomo povprečje plačevanja članarine na 3 din in dosegli, da bo članstvo plačevalo članarino 100%. Obenem bomo poživeli delo uprave socialnega fonda OF in pridobili 300 izrednih podpornikov.

9. Kot eno izmed važnih nalog si zadaja vaški odbor Grajena, da bo ustanovil in vsestransko utrdil dva bližnja vaška odbora, in sicer Grajenščak in Krčevina.

10. Vaški odbor OF si zadaja nalogo, da bo pomagal vsem množičnim organizacijam sestaviti in izvajati letne plane na podlagi plana OF.

Plan vaškega odbora OF sprejemamo kot važno nalogo v letu 1949. Z izvedbo tega plana bomo usposobili našo organizacijo in njeno članstvo za izvajanje vseh političnih in gospodarskih nalog in se tako temeljito pripravili za izvajanje še večjih del v prihodnjih letih.

Plan je bil soglasno sprejet na množičnem sestanku frontnega članstva 16. januarja t. l.

Dodatni predlog je bil tudi ta, da bo članstvo OF kontroliralo pravilno preskrbo prebivalstva in delo kmetijske zadruge ter tako onemogočili raznim špekulantom, da bi kopičili blago na račun delovnih ljudi.

Vaški odbor OF Grajena.

MLADINCI!

Ljubitelji fototehnike, prijavite se do 15. februarja v pisarni Avtomoto društva v Ptuju v Fotokrožek.

Prehodna zastavica za uspehe predvojaški vzgoji

V vzgojnih pripravah mladincev v Ormožu in okolici za kader razredno zavednih, disciplinirani in borbenih članov JA se zrcali duh patriotizma za predvojaško vzgojo odgovornih funkcionarjev in mladincev.

Dne 16. januarja letos je bila v Ormožu konferenca mladincev, ki obiskujejo predavanja predvojaške vzgoje.

Predavatelj centra tov. Arko je v otvoritvenih besedah pozdravil zastopnika JA in OLO iz Ptuja ter v svojem referatu orisal pogoje predvojaške vzgoje v Ormožu in v okoliških KLO-jih. Ožigosal je odgovorne krajevne funkcionarje iz Lešnice, ki niso vložili doslej dovolj truda za ustvaritev tako važnega vzgojnega dela. Za njim je govoril poročnik JA tov. Tasovec Dinko, ki je aktivu iz Ormoža po priznanju uspehov podelil prehodno zastavico. Ta je resno pristopil k izpolnjevanju nalog predvojaške vzgoje in tako tudi dosegel lepe uspehe.

Predavatelj tov. Šenaja iz Ormoža je v imenu celotnega aktiva iz Ormoža obljubil navzočim, da se bo ta potrudil do uspehov, ki bodo omogočali aktivu, da si bo obdržal prehodno zastavico. Kot najboljšim mladincem je za dosežene uspehe in vzpodbudo za bodoče delo razdelil knjige tov. Vaupotič Jakecu, Bobič Janku, Pavlinčič Ivanu, Trstenjak Ivanu, Zidarič Jožefu in Kuharič Ivanu.

Pri nadaljnjem tekmovanju v čast IV. kongresu LMS naj bo vsem predvojaškim vzgojnim centrom aktiv iz Ormoža vzgled. Komandnemu kadru in mladincem v Ormožu izreka Okrajna vojaška komisija priznanje za dosežene uspehe pri predvojaški vzgoji.

Iz kronike gradnje zadružnih domov v letu 1948

Že v samih prvih predpripravah za gradnjo zadružnih domov smo v nekaterih krajih naleteli na odpor proti tej široki akciji v preteklem letu. Istočasno z našo kampanjo se je reakcija oprijela parole o »skupnih kotlih«, »kasarnah« itd., čemur so tudi nekateri nasedli in se jeli izogibati sodelovanju pri gradnji. Vendar pa je pravilno politično delo v množičnih organizacijah onemogočilo, da bi si še dalje poedinci ustvarjali take in podobne predsodke o tej gospodarsko in kulturno tako važni akciji.

V krajih so se ustanavljale krajevne gradbene uprave, ki so v začetku svojih del naletele na skoraj neogibne težave. Vsi problemi, vprašanja in težave bi se dale dokaj preje in temeljiteje rešiti, če bi v teh upravah ne odločali ljudje, ki so povsem zavestno sabotirali priprave in sam potek gradnje tako dolgo, dokler se ni pričelo pomladansko delo na polju.

Okrajna uprava je bila po številu svojih članov sicer široka, vendar pa nekateri tovariši svojih nalog v popolnosti niso izvrševali, tako da je vse delo slonelo na ramenih tovarišev, ki so bili stalno zaposleni v upravi. Razen tega pa še okrajna uprava ni imela dovolj organizacijskih izkušenj, da bi že vnaprej predvidevala vse mogoče in nemogoče težave, ki so se vsled tega morale reševati sproti.

Da bi se delo na gradbiščih vsestransko poživelo, je okrajna uprava organizirala »Teden zadružnih domov«. Ker je bil ta teden politično in organizacijsko dobro pripravljen, tudi uspeh dela ni izostal. Ta teden nam je dal mnoge koristne izkušnje.

V tem tednu in v času tekmovanja za V. kongres KPJ so skušali ovirati delo tudi posamezni protiljudski duhovniki. Tako je duhovnik v Podlehniku prišel na gradbišče s celotnim svojim pevskim zborom, pozneje pa je organiziral zidarje in voznika, da so za cerkev kradli pesek in cement.

Premalo pažnje se je posvečalo kulturno-prosvetnemu delu med graditelji. To bi morale organizirati množične organizacije skupno z upravnimi odbori KZ in gradbenimi upravami.

Na splošno pa drži eno: kjer je bila uprava dovolj iznajdljiva, je gradnja tudi uspešno napredovala. To drži tudi za kraje, kjer je bila pravilna zaposlitev razpoložljive delovne sile in vse delo temeljito planirano.

Gradnja je predvsem napredovala po mesecu juniju. Manjši uspeh je bil na Dravskem polju, kjer se ni dovolj zaostrila razredna borba, in kjer so mali in srednji kmetje nasedali raznim kulaškim parolam. Gradnja v haloških predelih pa je zato zastajala, ker politično delo ni bilo tako globoko, da bi množice res pravilno razumele praktične gospodarske koristi zgrajenega doma.

Da si nekoliko v številkah ogledamo, kakšen material je bil potreben za naše domove in koliko ga je že porabljenega.

V okraju se gradi 25 zadružnih domov, od teh je 21 nadstropnih in 4 pritlični. Iz lokalnih virov je bila zbrana sledeča količina materiala in sicer: 826 kbm kamna, 563.000 kom. opeke, 1010 kbm gline, 1377 kbm peska, 2933 kbm gramoza in 816 kbm gradbenega in ostalega lesa.

Iz planske proizvodnje je bilo porabljenega: 312.568 kbm cementa, 1580 m² strešne lepenke, 325 kg eksploziva za rušenje kamna, 518.950 zidne in 54.700 strešne opeke.

Finančna sredstva so bila črpana iz kredita investicijske banke (din 5,125.000.—), sredstev zadrug (din 165.384.—), vloge zadružnikov (din 17.4000.—), dohodkov od prireditev (din 221.952.—) in iz prostovoljnih prispevkov (din 281.556.—). Od te skupne vsote je bilo porabljenih din 5,015.442.—.

V prostovoljnem delu, ki so se ga udeležile vse množične organizacije, je bilo opravljenih 241.786 delovnih ur, kar odgovarja vrednosti 2,417.860 dinarjev. Plačanih delovnih ur je bilo 78.494 v vrednosti 1,334.398 dinarjev.

V preteklem letu sta bila proglašena 392 udarnika, od teh je dobilo 70 zlatih značk, 114 srebrnih in 208 bronastih.

Navedeno morje številk ni samo gola statistika, temveč je živa slika, kako se naš delovni kmet množično in nesebično vključuje v to veliko akcijo, katere plod mu bo dal novih sredstev in moči za preobrazbo trenutno zaostalega kmetijskega gospodarstva v našem okraju.

V eni izmed prihodnjih številk bomo objavili uspehe posameznih gradbišč, zaenkrat pa želimo vsem upravam, ki še niso dokončale svojega dela, veliko uspehov pri završevanju njihovih delovnih planov.

Ljudska tehnika v Markovcih

Kakor v vseh večjih krajih, tako smo si tudi pri nas v Markovcih ustanovili v sklopu Ljudske tehnike avto-moto krožek, katerega namen je, da usposobi novi kader vozačev. Tečaj obiskuje okoli 40 tečajnikov. Čeravno so vsi ti tečajniki po večini kmetje, ki čez dan trdo delajo in ki so tudi precej daleč od Markovc, saj pridejo iz Stojnc, Bukovc, Borovec in iz raznih drugih oddaljenh vasi, so pa kljub temu disciplinirani, tako da se tečaj vrši stalno in nemoteno. Tečaj imamo dvakrat tedensko. Ker inštruktorji iz Ptuja nimajo na razpolago vozila, da bi prišli predavat v Markovce, smo si pomagali sami. Trenutno vodi vsa predavanja domačin tov. Valič Stanko. Največje težave nam dela pomanjkanje motornega vozila Zato se moramo učiti pač le samo teorijo. Tudi ta zadeva bo rešena, ker nam je priskočila na pomoč kmetijska obdelovalna zadruga v Sobetincih in nam obljubila avtomobil. Upamo, da bo tudi ostala pri dani besedi, tako da bomo začeli vaditi tudi praktično.

Mi se vsi dobro zavedamo, da bomo s tem, ko bomo položili izpite, napravili spet en korak naprej v razvoju domovine. Stremimo za tem, da bomo imeli čim več strojev, in če hočemo imeti stroje, moramo imeti tudi ljudi, ki stroje poznajo.

Tudi v kulturno-prosvetnem delu ne zaostajamo. Z veliko požrtvovalnostjo ga vodi naš tajnik tov. Strafela Jože. Imeli smo že dve prireditvi in sicer »Pokojnika« v Markovcih in pa tudi v Spuhlji. V načrtu imamo še gostovanja v ostalih krajih. Tako si bomo lahko nabavili lastno vozilo.

Tako delamo v Markovcih, vemo pa dobro, da nismo sami, da se dela tako po vsej naši državi in da bo čez nekaj časa zrasel novi kader motornih vozačev.

S. J.

Delo Rdečega križa v Majšperku

Zadnje mesece lanskega leta je Rdeči križ ponovno oživel in sestavil novi odbor. Dosegli smo plan dela za leto 1948 in pridobili planiranih 150 članov. Dosegli smo plan, pri čemer pa niso všteti člani tovarne volnenih izdelkov, ki so sami formirali svojo edinico.

V majšnerški okolici so bile obdarovane žene s plenicami. Tudi naši najmlajši — šolski otroci ne pozabijo na dobrodelno ustanovo. Včlanjeni so v Pomladek RK 100 odstotno.

Šola ima svoj odbor, ki ima redne seje. Tudi predavanja o čistoči, kakor tudi o nalezljivih boleznih so se vršila.

Otroci se veselo počitnic. Lansko leto je nudil RKS učenki Purg Kristini prav lepe počitnice. Sprejeta je bila v počitniško kolonijo v Dobernico pri Celju Ni mogla dopovedati svojim součencem, kako dobro in lepo je bilo pomladkarjem tam. S seboj si je prinesla novo obleko in copate, tudi dar Rdečega križa

Člani se udejstvujejo pri pripravah za gradnjo zadružnega doma, sodelujejo pri pevskem zboru in orkestru, del članov je pomagalo povečati kino-dvorano in sindikalni oder, ki je velika pridobitev za vso bližnjo haloško okolico.

Predan.